

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 18. maj 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 793 (MOF alm. del) stillet 23. april 2020 efter ønske fra Susanne Zimmer (UFG).

Spørgsmål nr. 793

”Foranlediget af nyheden om højere tal for dansk landbrugs klimabelastning, jf. artiklen ”Dansk Landbrug udleder langt mere CO₂ end hidtil opgjort”, Berlingske, den 23. april 2020 (<https://www.berlingske.dk/danmark/dansk-landbrug-udleder-langt-mere-co2-endhidtil-opgjort>), og tidligere udtalelser fra professor Jørgen E. Olesen, Aarhus Universitet, jf. artiklen ”Naturstyrelsen er ”sandsynligvis” den største udleder af drivhusgas i dansk landbrug”, TV2 Nyheder, den 9. maj 2019 (<https://nyheder.tv2.dk/samfund/2019-05-09-naturstyrelsen-er-sandsynligvis-den-stoerste-udleder-af-drivhusgas-i-dansk>), bedes ministeren oplyse:

- Hvor mange af de hektar, som staten ejer, og som forvaltes af Naturstyrelsen, er henholdsvis:
a) landbrug i omdrift (dyrkning af afgrøder, frø og foder m.m.), b) i anvendelse til kødproduktion, som ikke er ekstensiv helårsgræsning uden vinterfodring?
- Hvor mange af disse hektar er bortforpagtet, og hvor mange drives af Naturstyrelsen selv, og hvad er Naturstyrelsens nettooverskud herfra (opgjort på hhv. forpagtning/egendrift)?
- Kan ministeren skematisk opgøre den samlede direkte og afledte CO₂-udledning fra disse landbrugsarealer opgjort på hhv. agerdyrkning og kødproduktion (dermed også den tilknyttede CO₂belastning fra ekstern foderproduktion, transport, høst, etc.)?
- Ministeren bedes skematisk oplyse, hvor stor en besparelse i CO₂-udledning fra Naturstyrelsens arealer der kan opnås, hvis landbrugsdriften ophører, og arealer udlægges til vild natur, med mere naturlig hydrologi, naturlig succession, og hvor det er muligt ekstensiv helårsgræsning.
- Ministeren bedes oplyse, hvor meget mere statsejet naturareal, der kan etableres, hvis Naturstyrelsens landbrugsdrift og bortforpagtning af arealer til landbrugsdrift ophører.
- Ministeren bedes oplyse, hvornår en sådan plan realistisk set – under hensyn til indeværende forpagtningsaftaler – kan påbegyndes.
- Ministeren bedes tilkendegive, om ministeren er enig i, at stop for Naturstyrelsens landbrugsdrift vil betyde øget målopfyldelse af regeringens og støttepartierne danske biodiversitets- og klimamål?
- Ministeren bedes tilkendegive, om ministeren er enig i, at stop for Naturstyrelsens landbrugsdrift vil betyde øget målopfyldelse af EU's biodiversitets- og klimamålsætninger.
- Ministeren bedes tilkendegive, om ministeren er enig i, at stop for Naturstyrelsens landbrugsdrift vil betyde øget målopfyldelse af FN's biodiversitetsmål.”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålene for Naturstyrelsen, som oplyser:

”Betegnelserne ”landbrug i omdrift”, ”landbrugsarealer” og ”landbrugsdrift” forstås som de af de statsejede arealer, der er i omdrift, dvs. arealer der hyppigt er under plov.

Naturstyrelsen forvalter aktuelt omkring 3.000 ha omdriftsarealer. Hovedparten af disse arealer er opkøbt til specifikke formål som f.eks. magelæg, skovrejsnings- eller naturgenopretningsprojekter og planlagt at overgå til disse formål, så snart det er muligt. Desuden er der arealer planlagt til andre særlige formål såsom aflastningsarealer, hvor der dyrkes foderafgrøder til kron dyr for at begrænse markskader hos naboer. Den resterende del på ca. 1.300 ha udgør de egentlige statsejede omdriftsarealer, og disse anvendes som udgangspunkt for de følgende svar.

De 1.300 ha er fordelt på en lang række spredte større og mindre områder. Naturstyrelsen har derfor ikke en aktuel og præcis opgørelse over, hvordan de 1.300 ha i omdrift fordeler sig mellem bortforpagtede arealer og arealer i egendrift, men det er styrelsen vurdering, at i omegnen af 60 pct. af arealerne bortforpagtes. Nettoprovenuet kan kun opgøres fra det samlede omdriftsareal, det vil sige inklusiv alle de arealer, der midlertidigt anvendes til landbrug, inden de kan udvikles til egentlig natur, på omkring 3.000 ha og udgør ca. 7 mio. kr./år. Den nærmere fordelingen af nettoprovenu mellem forpagtninger og egendrift er ikke umiddelbar mulig at opgøre. I ovenstående provenu er ikke medregnet udgifter til fællesomkostninger og lønomkostninger, der skal afholdes uanset arealernes anvendelse, dvs. at udgifterne skal afholdes, uanset om der er landbrugsdrift eller ej.

På de 1.300 ha omdriftsarealer vil driften kunne ophøre, og arealerne udvikles mod natur i takt med, at forpagtningskontrakterne udløber. Normalt indgås forpagtningskontrakter for en femårig periode, men en enkelt aftale udløber først i år 2048. Nogle af omdriftsarealerne er omfattet af landskabsfredninger, og forud for en beslutning om ophør af landbrugsdrift, skal ændringen vurderes i forhold til fredningsbestemmelserne.

Naturstyrelsen har græssende dyr på en del af de statsejede naturarealer for at fremme og bevare biodiversitet, friluftsliv, landskab og kulturhistorie. Omkring 25.000 ha bortforpagtes til dyreholdere, som afgræsser arealerne ekstensivt med husdyr efter retningslinjer og naturmål formuleret af styrelsen.”

For så vidt angår svar på spørgsmålene omkring udledning af CO₂, varierer klimaeffekten ved udtagning af landbrugsjorder betydeligt og afhænger bl.a. af, hvad jorden anvendes til i dag, jordens kulstofindhold og jordens dræningstilstand. Den største klimaeffekt opnås ved at udtage kulstofrige lavbunds jorder i omdrift, da disse i dag udleder de største mængder klimagasser. Ved udtagning af sådanne jorder, hvor vandstanden hæves, kan der erfaringsmæssigt opnås en gennemsnitlig klimagasreduktion på ca. 15 ton CO₂ pr. ha om året.

Regeringen arbejder for at reducere udledningen af drivhusgasser samt standse tilbagegangen i biodiversiteten.

Lea Wermelin

/

Signe Nepper Larsen